

STRAVOVÁNÍ DĚTÍ ZE ZÁKLADNÍCH A MATEŘSKÝCH ŠKOL NA HOŘICKU

*V rámci Místního akčního plánu vzdělávání pro ORP Hořice, jsme definovali oblast **stravování dětí** jako **důležitou pro zmapování a případné možné zlepšení**.*

*Vzhledem k rostoucí obezitě dětí, k přibývajícimu počtu chronických onemocnění a záplavě průmyslově vyráběných nekvalitních surovin se zdravá výživa stává v posledních letech předmětem společenského zájmu. Prostředí škol či školek má společně s rodinou jedinečnou možnost podílet se na vytvoření základů zdravého životního stylu dětí. Děti si ze školy či školky mohou, krom vědomostí a znalostí, odnést i **základy zdravých stravovacích návyků**.*

*Myslíme si, že je nutné, aby školní stravování zohlednilo nové výživové poznatky vzhledem k aktuálnímu zdravotnímu stavu dětí a těmto skutečnost **přizpůsobilo** mnoho let neaktualizovaná pravidla.*

*Cestu vidíme například v iniciativách **Skutečně zdravá škola** či **Zdravá školní jídelna**, které jídelnám radí jak vařit zdravě, chutně a zároveň dodržovat spotřební koš. Další cestou je osvěta (nejen) rodičů v podobě kurzů a přednášek.*

Na následných stránkách naleznete informace věnované tomuto tématu. Mimo jiné i dotazník pro rodiče strávníků jídelen a také dopis od rodičů z MŠ Na Daliborce.

Jak na změnu?

Z webů: <http://www.zdravaskolnijidelna.cz/> a <http://www.skutecnezdravaskola.cz>

Český systém školního stravování nám může závidět celý svět. Jídelny ovlivňují chutě a návyky našich dětí. Chceme zdravější dospělé? Naučme je zdravě jíst už v dětství. Projekty typu Zdravá školní jídelna a Skutečně zdravá škola přináší rady, recepty a příručky, které ho pomáhají sladit s nejmodernějšími poznatky o zdravé výživě. **Díky projektům se mohou pracovníci jídelen inspirovat u těch nejlepších, konzultovat s výživovými odborníky a získat prestižní certifikáty.**

Pokud se školní jídelna přidá do projektu, získá podporu koordinátora, prohloubí kvalifikace pracovníků školní jídelny a mimo jiné se zvýší prestiž jídelny i samotných škol, školek.

Připojení k projektům je **zdarma**. Skutečně zdravá škola nabízí ještě řadu kurzů (za úplaty) pro pracovníky jídelny, ale i pro rodiče. Tyto placené kurzy se mohou uskutečnit, aniž by se jídelna připojila k samotnému programu.

Vzhledem k tomu, že se většina hořických dětí stravuje v jedné školní jídelně, bylo by velmi vhodné tento **projekt podpořit a nabídku jídel přizpůsobit i pro děti z MŠ, které se v jídelně také stravují.**

Zdravá škola = zdravé děti, zdraví žáci = zdravá generace = v budoucnosti zdravé město se zdravými občany!

Koordinátoři z obou iniciativ jsou ochotni přijet a osobně vysvětlit v čem spočívá zapojení do jejich projektu.

Vzhledem k současné tendenci o všeobecné zkvalitnění stravy nejen mezi dětmi je vhodné podporovat tyto snahy různými přednáškami a kurzy pro občany našeho města a jeho okolí.

Následuje nabídka kurzů a přednášek, které by napomohly v cestě za lepšími stravovacími návyky a přehledná tabulka, která srovnává oba projekty pro jídelny.

Možnosti školení a přednášek:

Přednáška PharmDr. Margit Slimákové

Vhodné jako první krok k osvětě ve zdravé výživě

Pro širokou veřejnost – zřizovatelé jídelen, personál jídelny, ředitelé škol, rodiče, ...

Mediálně známá a populární výživová poradkyně PharmDr. Margit Slimáková, jedna z iniciátorek tzv. „Pamlskové vyhlášky“, v roce 2016 vyslovila podporu programu Zdravá školní jídelna Státního zdravotního ústavu a zároveň ukončila spolupráci s iniciativou Skutečně zdravá škola.

Orientuje se tedy jak v oblasti výživového poradenství pro dospělé, ale i děti včetně legislativy, která je s tímto tématem spojená.

Její přednášky zahrnují informace o stravování dětí, vyvrací různé stravovací mýty a zároveň radí jak se zdravě stravovat a orientovat mezi různými stravovacími doporučeními navzdory roky měnícím se doporučením.

Z webu: <http://www.margit.cz/>

PharmDr. Margit Slimáková (*1969)

Zdravotní prevenci a výživě se věnuji prakticky celý život. Vystudovala jsem farmacii a výživu, pobývala a pracovala jsem v Německu, Číně, Francii a USA. Ve své práci využívám osvědčené poznatky ze všech oblastí medicíny a kladu velký důraz na zdravotní prevenci. Zabývám se zejména poradenstvím a osvětou. Publikuji knihy a články, přednáším, organizuji semináře a prosazuji zdravou výživu do škol. Máme 3 děti a naše rodina žije v Praze

Služby

Pomáhám lidem jako **specialistka na zdravotní prevenci a výživu** — tyto klíčové předpoklady spokojeného života jsou bohužel v současnosti zamlženy takovým množstvím protichůdných doporučení, mýtů, informací a zájmů nátlakových skupin, že je velmi obtížné se v nich vyznat.

Zakládám si na tom, že jsem **komerčně a odborně nezávislá**. Neprodávám žádné léky, výživové doplňky ani jiné produkty. Vycházím pouze z věrohodných medicínských poznatků a neplatí mne žádné farmaceutické ani potravinářské firmy. Mám univerzitní vzdělání v oboru farmacie a dietologie, bohaté zkušenosti a více než 20 let praxe v oboru, často také publikuji, přednáším a vysvětluji zdravou výživu v médiích. [Více >](#)

Následující služby si můžete objednat na adrese margit@margit.cz nebo na mém čísle **606 363 018**. Budu potřebovat vaše kontaktní informace, stručný popis zadání a preferovanou formu čerpání. (Ceny uvádím včetně DPH 21 %, změny vyhrazeny.)

Lektorská a přednášková činnost

- **1 hodina** vystoupení ... **3.600 Kč** (zahrnuje přípravu)
- nenárokové **slevy až 20 %** pro neziskové a ekologické organizace
- výjezd na akci mimo Prahu ... 3.800 Kč

SKUTEČNĚ ZDRAVÁ ŠKOLA

Akce věnované zdravému stravování pro rodiče a školní jídelny

Zdravá svačina pro mého školáka – praktický seminář pro rodiče a pedagogy

Zdravá svačina pro mého školáka aneb Dobře svačit = Lépe se učit.

Co se dozvíte:

- Jak připravit zdravou a zajímavou svačinu, která se vám odpoledne nevrátí domů jak bumerang.
- Jaké potraviny mít doma v zásobě.
- Jaké pomocníky si pořídit do kuchyně, aby svačiny vypadaly atraktivně.

Kromě toho:

Ochutnáte sladké a slané varianty zdravých svačin.

Poskytnuté materiály

Receptury připravovaných pokrmů, Desatero skutečně zdravé svačiny, seznam pomocníků do kuchyně.

Minimální počet osob: 20

Doba trvání: 2,5 hodiny

Místo konání: školní jídelna nebo učebna

Cena: 320 Kč/osoba

Objednávka semináře: <http://www.skuteczdravaskola.cz/pro-rodice>

Reference od ZŠ a MŠ Bořitov, okres Blansko:

Naučit děti zdravě se stravovat a poznávat nové chutě je součástí vzdělávání a to nejen ve škole, ale také doma. A v této souvislosti jsme ve spolupráci s paní Andreou Hruškovou, která je koordinátorkou projektu pro náš region, uspořádali vzdělávací seminář „Skutečně zdravá svačina pro mého školáka“.

Ze semináře si rodiče odnesli praktický manuál, ve kterém najdou nejen pravidla pro zdravé svačiny, ale také „seznam“ kvalitních surovin, ze kterých se svačinky připravují a receptury pro jejich přípravu. A já doufám, že taky nadšení a odhodlání podpořit náš projekt a vylepšit domácí kuchyni zařazením těchto receptů do rodinného jídelníčku.

Eva Kučerová, vedoucí školní jídelny

Reference od ZŠ M. Alše, Praha

Semináře se zúčastnil také zástupce zřizovatele školy. Maminky se dostavily v hojném počtu a tak měly možnost v průběhu odpoledne nejenom ochutnávat svačinky připravené lektorkami Andreou Hruškovou a Radkou Hazuchovou, ale také dozvědět se vše potřebné, co by ve svačině do školy chybět nemělo, jak svačinku připravit, jaké vhodné suroviny nakoupit a které vhodné pomocníky pro přípravu svačin použít.

Skutečně zdravá jídelna – praktické celodenní školení pro personál školní jídelny

Cílem školení Skutečně zdravá jídelna je prostřednictvím praktických rad a návodů pomoci zaměstnancům školní jídelny začít přechod na skutečně zdravou školní jídelnu – tedy pomoci s naplňováním kritérií programu. Obsah semináře přizpůsobíme vašim potřebám, které vyplynou z Analýzy provozu.

Školení sestává z:

- Seznámení a úvod:

Lektor krátce nastíní relevantní témata: důležitost zařazování čerstvých a sezónních surovin z regionu, snižování obsahu soli, snižování množství sladidel, využití tradičních potravin, rozšíření používání celozrnných obilnin, luštěnin, zeleniny a olejnatých semen.

- Praktická část:

Společná příprava a praktické vyzkoušení předem dohodnutých pokrmů (bezmasá slaná, odlehčená sladká, zapékaná, saláty, dipy, dresinky, pomazánky, svačinky). Vyzkoušení výroby neslazených nápojů. K navrženým pokrmům dostává jídelna ověřené normy a postupy přípravy.

Poskytnuté materiály

Manuál s normovanými recepturami připravovaných pokrmů a teoretickým doprovodem.

Podpora po školení

Nabízíme vám pomoc s implementací nových receptur a změn po telefonu. Rádi pro vás připravíme návazné školení na konkrétní téma, například využití luštěnin, netradičních obilovin či zeleniny v kuchyni.

Organizace:

Doba trvání: 8 hodin

Místo konání: vaše provozovna, dle konkrétní dohody

Cena: 12 000 Kč. Cena obsahuje náklady na suroviny.

Objednávka semináře: <http://www.skuteczdravaskola.cz/pro-kucharky>

Reference:

"Seminář nás velice mile překvapil, získali jsme spoustu zajímavých informací ve srozumitelné formě a použitelné v praxi. Odcházel jsem nadšený, s novou energií a motivací postupně změnit jídelní lístek a snažit se vzdělávat naše strážníky v oblasti zdravé výživy. Za holky ze školní kuchyňky."

Eva Kučerová, vedoucí školní jídelny, ZŠ Bořitov

Skutečně zdravá jídelna – praktické tematické školení pro personál školní jídelny

Cílem tematického školení je prostřednictvím praktických rad a návodů pomoci zaměstnancům školní jídelny začít připravovat konkrétní pokrmy dle sezóny, dle druhu surovin či dle konkrétních nutričních požadavků.

Možná témata:

- zdravé školní svačiny
- zeleninové přílohy
- pokrmy z luštěnin
- sladké nutričně hodnotné pokrmy
- jakékoli další téma, které si vyberete

Školení sestává z:

- Praktická část:

Společná příprava a praktické vyzkoušení předem dohodnutých pokrmů

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Poskytnuté materiály

Normované receptury připravovaných pokrmů.

Organizace:

Doba trvání: 3-4 hodiny

Místo konání: vaše provozovna, dle konkrétní dohody

Cena: 7 000 Kč. Cena obsahuje náklady na suroviny.

Objednávka semináře: <http://www.skutecnezdravaskola.cz/pro-kucharky>

Reference:

"Na tématickém semináři "zdravé svačiny" jsme se dozvěděli, jaké suroviny jsou vhodné pro přípravu zdravých svačinek a jak je můžeme spolu různě kombinovat. Velmi nás potěšilo, že recepty jsou vypracovány tak, že jejich příprava není příliš složitá. Připravili jsme spoustu velmi chutných pomazánek, salátů a zdravých "sladkých" svačinek. Tento seminář nás stejně jako předchozí velmi potěšil a obohatil o spoustu nových zajímavých informací a tipů jak chutně a dobře zdravě vařit."

Andrea Mifková, vedoucí školní jídelny, ZŠ a MŠ Waldorfská Brno

Analýza školní jídelny

Cílem analýzy školní jídelny je porovnat současný stav v přípravě pokrmů v jídelně s kritérii programu Skutečně zdravá škola v oblasti Kvalita jídla a místo jeho původu a doporučit jídelně, jak by mohla kritéria postupně naplňovat.

Analýza školní jídelny je založena na datech, které v předem dohodnutém termínu lektor ve spolupráci s vámi zpracuje.

Lektor se zaměří na:

- Současný stav jídelníčku a použitých surovin ve vztahu k plnění programu Skutečně zdravá škola, zejména v oblastech jejich čerstvosti, sezónnosti a původu.
- Používání přísad a polotovarů.
- Současné dodavatele surovin a potravin – původ nakupovaných potravin.
- Současný stav v oblasti nabídky nápojů.
- Současný stav ve vzdělávání kuchařek.

Místní akční plán vzdělávání pro ORP Hořice,
reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_005/0000058

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

- Oblasti možného rozvoje ke splnění kritérií programu.

Na základě provedené analýzy bude vypracována a poskytnuta písemná zpráva jako první krok ke zlepšování vaší školní jídelny.

Zpráva bude obsahovat cenné informace:

- Hodnocení současného stavu a vytyčení klíčových oblastí pro další rozvoj.
- Návrh doporučení k úpravám jídelního lístku s návrhy nových pokrmů.
- Doporučení ke spotřebě soli na základě výsledků zasláného monitoringu soli.
- Doporučení k nahrazení polotovarů za čerstvé suroviny.
- Zhodnocení nabídky nápojů a návrh řešení.
- Tipy, jak zatraktivnit nabídku podávané čerstvé zeleniny.
- Seznam doporučených dodavatelů a surovin z vašeho regionu.
- Návrhy a tipy, jak o změnách informovat strážníky a rodiče.

Organizace:

Doba trvání: schůzka – sběr dat: 2 hodiny. Zprávu obdržíte nejpozději dva týdny po objednávce.

Cena: 3.000,-

Objednávka semináře: <http://www.skutecnezdravaskola.cz/pro-kucharky>

Která kritéria program SZŠ výše uvedenými semináři naplníte:

- B14 Pracovníci školní jídelny se zapojují do vzdělávacích a osvětových akcí a jsou alespoň jednou ročně vzdělávání v oblasti zdravé výživy a vaření.

Která kritéria program SZŠ absolvováním seminářů pomáháte řešit:

- B9 Jídla v naší nabídce neobsahují žádné nežádoucí přísady a minimalizujeme používání polotovarů.
- B10 Alespoň 75 % všech pokrmů je vyrobeno z čerstvých, nezpracovaných surovin či potravin.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

- B11 Čerstvé, předem nezpracované suroviny a potraviny nakupuje jídelna od pěstitelů, chovatelů a výrobců s provozovnou ve vlastním nebo sousedním kraji, pokud jsou dostupné.
- B12 Pokrmy v jídelním lístku odrážejí sezónnost a všechny sezónní suroviny jsou v jídelníčku jasně označeny.
- B16 Doslazované nápoje jsou bez výjimky nahrazeny nápoji neslazenými

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Porovnání projektů: SKUTEČNĚ ZDRAVÁ ŠKOLA

(soukromá iniciativa)

A

ZDRAVÁ ŠKOLNÍ JÍDELNA

(Státní zdravotní ústav)

Název projektu	Skutečně zdravá škola	Zdravá školní jídelna
Web	http://www.skutecnezdravaskola.cz/	http://www.zdravaskolnijidelna.cz/
Zakladatel	soukromá iniciativa	Státní zdravotní ústav
Podpora projektu	Ministerstvo životního prostředí Ministerstvo zemědělství	Státní zdravotní ústav Ministerstvo zdravotnictví
Pro koho je program určen	Školy, školky, školní jídelny	Školy, školky, školní jídelny
Aktivních v programu k 1.2.2017	245 škol / školek	119 škol / školek
Služby školám zdarma	* přístup k radám a pomoci od regionálních koordinátorů programu * přístup k online pomůckám k plnění aktivit programu * přístup k online databázi prověřených vzdělávacích farem po celé ČR * pozvánky na vzdělávací akce a semináře ve vašem regionu * vlastní stránku s blogem na webu programu * informace o své škole v on-line databázi a mapě na vlastním webu.	* individuální péči odborníků * recepty pro moderní a zdravé vaření * příručky vytvořené výživovými specialisty * zkušenosti a rady ostatních jídelen * zdravé a spokojené strávníky.
Certifikáty	tři úrovně - "brozová", "stříbrná", "zlatá"	jedna úroveň - "Zdravá školní jídelna"
Desatero kritérií pro certifikaci	1. Používáme jen základní suroviny 2. Upřednostňujeme lokální a sezónní potraviny 3. Minimalizujeme používání polotovarů a instantních potravin 4. Omezujeme konzumaci bílé pšeničné mouky 5. Minimalizujeme množství soli 6. Snižujeme spotřebu cukru 7. Používáme kvalitní tuky 8. Hlavní jídlo podáváme s dostatkem zeleniny 9. Dbáme na vyváženost mezi masitými a nemasitými pokrmy 10. Respektujeme potřeby dítěte a čas k jídlu	1. Pitný režim s omezením jednoduchých cukrů 2. Plánování jídelníčku dle nutričního doporučení ke spotřebnímu koši 3. Správné a bezchybné vedení spotřebního koše 4. Omezení používání dochucovadel a instantních dehydratovaných směsí 5. Nepoužívání polotovarů vysokého stupně konvence 6. Veřejně dostupný jídelníček 7. Solme s rozumem 8. Výzdoba jídelny 9. Komunikace jídelny s rodiči, žáky a pedagogy 10. Čtvero ročních období – zařazování sezónních potravin

Název projektu Program	Skutečně zdravá škola * nakupují do školní jídelny čerstvé sezonní suroviny od místních farmářů, pekařů a řezníků * organizují výlety na místní farmy * začleňují téma stravování a jídla do vzdělávacího programu * pořádají na škole farmářské trhy a komunitní aktivity * nabízejí kurzy vaření pro žáky i rodiče * pěstují na školní zahradě vlastní ovoce a zeleninu * zajistí, že oběd je ve školní jídelně radostnou společenskou událostí v příjemné a klidné atmosféře * žákům poskytují plnou důvěru v účasti na celém procesu. Chceme, aby děti získaly dovednosti lídrů a naučily se poukázat na věci, které by se měly změnit.	Zdravá školní jídelna * bezchybně plní spotřební koš * jídelníček plánuje podle Nutričního doporučení ke spotřebnímu koši * vaří z čerstvých a kvalitních surovin * vyhýbá se polotovarům a dochucovadlům * zajišťuje pro děti vhodný pitný režim * nepřehání to s kořením a solí * učí děti stravovat se zdravě * komunikuje s rodiči.
Cena	pro zapojené školy zdarma	pro zapojené školy zdarma
Online registrace	http://www.skuteczdravaskola.cz/registrujte-vasi-skolu	http://www.zdravaskolnijidelna.cz/registrace
Působnost koordinátorů	Celá Česká republika	Celá Česká republika
Manuály, publikace dostupné pro neregistrované	http://www.skuteczdravaskola.cz/jak-plnit-program	http://www.zdravaskolnijidelna.cz/publikace
Test znalostí	---	http://www.zdravaskolnijidelna.cz/test-znalosti
Převzaté podklady	program Food forlifepartnership - Anglie	---